

FRÍÐRIK HJÖRLEIFSSON

RAUNFÆRNIMAT Í TÖLUM

Á tímabilinu frá 2007 til 2014 hafa 2.868 einstaklingar lokið raunfærnimati. Þar af hafa 2.624 lokið raunfærnimati á móti námskrám á framhaldskólastigi. Þessir einstaklingar hafa fengið metnar rúmlega 74 þúsund einingar sem jafngildir rúmlega 2.100 skólaárum ef miðað er við að meðaltal staðina eininga sé 35 einingar hvert ár. Í könnun sem framkvæmd var af Capacent árið 2014 svöruðu 419 einstaklingar sem höfðu lokið raunfærnimati spurningunni um nám að loknu raunfærnimati. Af þeim höfðu 61,8% lokið námi eða voru í námi og 13,8% stefndu á að fara í nám. Þrátt fyrir að einhverjir þeirra sem stefndu á að fara í nám láti ekki verða af því má telja líklegt að hluti þeirra geri það. Hafa ber í huga að nær allir sem hafa lokið raunfærnimati þar sem námskrá er til grundvallar höfðu á einhverjum tíma hætt í skóla áður en námi lauk.

Mikil aukning hefur verið á þátttöku og framboði á raunfærnimati frá því að það var fyrst fjármagnað árið 2007. Fyrir þann tíma hafði eingöngu verið um tilraunaverkefni að ræða og markmið þeirra að byggja upp þekkingu á raunfærnimati og þróa aðferðafræði sem tæki mið af íslenskum aðstæðum. Árið 2007 var framkvæmt raunfærnimat í sex greinum og þátttakendur voru 105 talsins. Aukning í fjölda þátttakenda var svo með nokkrum stökkum fram til ársins 2014 þegar fjöldi þátttakenda og greina þar sem boðið var upp á raunfærnimat hafði aldrei verið meiri, þátttakendur voru þá orðnir 696 í 30 greinum. Þá aukningu má að mestu rekja til þátttöku Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins í IPA-verkefninu Þróun raunfærnimats til að efla starfshæfni fullorðinna með litla formlega menntun. Þróunina má sjá á mynd 1, uppistaðan í raunfærnimati á móti námskrám eru starfsnámsbrautir framhaldsskóla en einnig er framkvæmt raunfærnimat á móti viðmiðum atvinnulífs þar sem helst er um tilraunaverkefni að ræða. Á árinu 2014 var svo í fyrsta sinn framkvæmt raunfærnimat í almennum bóklegum greinum og í almennri starfshæfni. Dreifingu þátttakenda eftir flokkum greina má sjá á mynd 2.

IÐNGREINAR

Alls hafa 1.835 einstaklingar lokið raunfærnimati í iðngreinum á árunum 2007 til 2014. Líkt og sjá má á töflu 1 hér til hliðar hafa flestir þeirra lokið mati í húsasmíði (404), rafvirkjun (290) og innan bílgreina (238). Meðalfjöldi staðinna eininga er nokkuð misjafn eftir greinum, hæstur er hann í

Friðrik Hjörleifsson

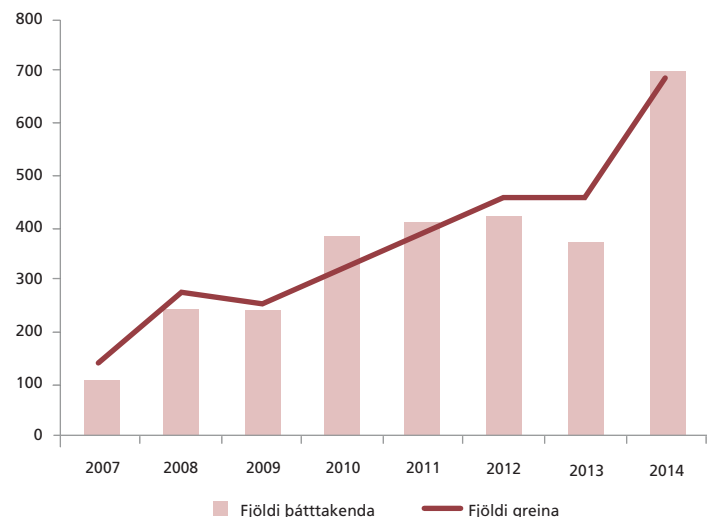
netagerð (73), skrudgarðyrkju (60,7) og í vélvirkjun (44,5).

Hvað varðar fjölda þátttakenda skal þó líta til þess að húsasmíði og rafvirkjun hafa verið í boði öll átta árin, bílgreinar, matartækni, vélvirkjun, pípu-lögn og málaraíðn hafa verið í boði í 7 af þessum 8 árum.

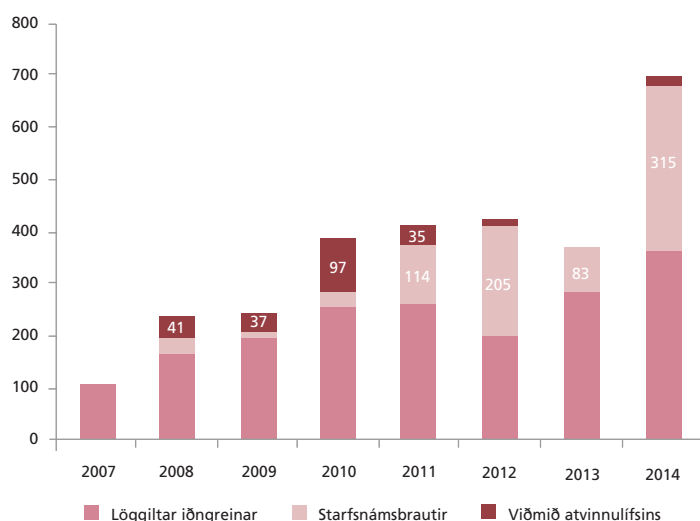
STARFSNÁMSBRAUTIR

Alls hafa 789 lokið raunfærnimati á starfsnámsbrautum sem ekki flokkast til iðngreina. Fyrstu starfsbrautirnar utan iðn-

Mynd 1 – Fjöldi þátttakenda í raunfærnimati og fjöldi greina í boði.

Mynd 2 – Fjöldi þátttakenda í raunfærnimati eftir flokkum greina.

Tafla 1 – Raunfærnimat innan iðngreina.

Grein	Fjöldi þátttakenda	Meðalfjöldi eininga
Húsasmíði	404	38,4
Rafvirkjun	290	10,7
Bílgreinar	238	28,0
Vélvirkjun	147	44,5
Pípulögn	136	22,9
Málaraiðn	110	20,2
Vélstjórn	76	18,7
Matreiðsla	73	33,8
Kjötiðn	60	32,6
Framreiðsla	59	38,7
Stálsmiði	58	42,3
Múraraíðn	52	35,4
Skrúðgarðyrkja	41	60,7
Málmsuða	31	36,1
Blikksmiði	26	38,3
Netagerð	8	73,0
Málmsmiði	7	37,0
Rennismíði	7	43,1
Hárgreiðsla	6	19,3
Bakaraíðn	3	15,0
Ljósmyndun	3	14,7
Alls	1.835	30,2

Tafla 2 – Raunfærnimat starfsnámsbrauta.

Grein	Fjöldi þátttakenda	Meðalfjöldi eininga
Verslunarfagnám	192	37,4
Skrifstofubraut	159	14,9
Leikskólaliðabraut	92	8,9
Matartækni	154	21,1
Skipstjórn	69	11,0
Fiskvinnsla	36	43,1
Sjómennska	20	68,1
Stuðningsfulltrúabraut	18	12,0
Hestabraut	17	34,9
Tölvuþjónustubraut	13	15,2
Félagsliðabraut	10	19,5
Félagsmála- og tómstundabraut	9	27,3
Alls	789	23,8

Tafla 3 – Raunfærnimat skv. viðmiðum atvinnulífsins.

Grein	Fjöldi þátttakenda
Bankamenn	175
Hljóðvinnsla	51
Vöruhús	18
Alls	244

greina, þar sem raunfærnimat fór fram, var leikskólaliðabraut og matartækni árið 2008. Fram til 2011 fjölgaði möguleikum á raunfærnimati hægt en með þátttöku í IPA-verkefninu Þróun raunfærnimats til að efla starfhæfni fullorðinna með litla formlega menntun varð breyting á. Á árinu 2015 bættist við raunfærnimat tanntækna, á tölvubraut, í fiskeldi, aðstoðarþjóna og í almennum bóklegum greinum (ensku, stærðfræði, íslensku og dönsku). Á árinu 2016 verður boðið upp á raunfærnimat í búfræðum og fyrir verslunarfulltrúa.

Eins og fram kemur í töflu 2 hafa flestir lokið mati í verslunarfagnámi, skrifstofubraut og leikskólalámi. Meðalfjöldi eininga er hæstur í sjómennsku (68,1), fiskvinnslu (43,1) og verslunarfagnámi (37,4).

VIÐMIÐ ATVINNULÍFS

Á tímabilinu frá 2007 til 2014 hefur raunfærnimat farið fram í þremur greinum þar sem metið er samkvæmt viðmiðum atvinnulífsins. Í þessum greinum fá þátttakendur ekki metinn ákveðinn fjölda eininga þar sem að greinarnar eru ekki í samræmi við námskrár á framhaldsskólastigi.

Á árinu 2014 var framkvæmt raunfærnimat þar sem almenn starfshæfni með tengingu á þrep var lögð til grundvallar. Alls luku 15 einstaklingar raunfærnimatinu og var það það unnið í samstarfi við Vinnumálastofnun.

Flestir þátttakendur hafa lokið mati bankamanna (175), mat í greininni fór fram árin 2008 til 2010. Raunfærnimat í hljóðvinnslu fór fram árin 2011 og 2012, þátttakendur voru 51. Raunfærnimat starfsmanna vöruhúsa fór fyrst fram árið 2014 með 18 þátttakendum.

UM HÖFUNDINN:

Friðrik Hjörleifsson starfar sem sérfræðingur hjá Fræðslumiðstöð atvinnulífsins. Helstu verkefni Friðriks hjá FA tengjast tölfraeðivinnslu, upplýsingasöfnun meðal samstarfsaðila og útgáfu- og kynningarmálum.

ABSTRACT

From 2007 to 2014 2,868 individuals have acquired validation of real competencies, whereof 2,624 have acquired validation with reference to the secondary school curriculum guide. These individuals have had more than 74,000 course credits assessed, which equals a little more than 2,100 school years, if the average of acquired credits are 35 each school year. In a survey carried out by Capacent in 2014, 419 individuals who had their validation of real competencies completed answered questions on their studies after the validation. Out of these, 61.8% had completed their studies or were studying and 13.8% planned to begin their studies. Although some of those who were going to study will not do so, it is likely that others will. It should be kept in mind that almost all of those who have completed their validation of real competencies based on a curriculum guide, have in the past left school without completing their studies.